

Spor Hizmetlerinde Genç Katılımcıların Sporda Liderlik Tarzı Tercihlerinin Farklı Değişkenler Açısından Araştırılması

Oktay YİĞİT¹, Hacı Şükrü TAŞTAN²

¹Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0002-3302-0345>

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0001-5082-4698>

To cite this article/ Atf için:

Yiğit, O., ve Taştan, H. Ş. (2022). Spor hizmetlerinde genç katılımcıların sporda liderlik tarzı tercihlerinin farklı değişkenler açısından araştırılması. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 60-70.

Özet

Bu araştırmanın amacı spor hizmetlerinde genç katılımcıların sporda liderlik tarzı tercihlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini Niğde ilinde gençlik ve spor faaliyetleri kapsamında eğitim alan 10 yaş ve üstü 57 kadın, 48 erkek toplamda 105 birey oluşturmaktadır. Araştırmada model olarak tarama yönteminden faydalanılmıştır. Araştırma için iki bölümden oluşan bir veri toplama aracı kullanılmıştır. Birinci bölümde demografik bilgiler yer alırken ikinci bölümde Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilmiş olan, Tiryaki (2000) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Spor İçin Liderlik Ölçeği (Leadership Scale for Sport: Athlete's Perceptions of Coach's Behaviour) tercih versiyonu kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS istatistik analiz programında yapılmıştır. Demografik verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden, karşılaştırmalı istatistiklerde Independent T ve Anova testlerinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda spor hizmetlerinde katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim ve spora katılım türü değişkenleri açısından sporda liderlik tarzı tercihlerinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Spor hizmetleri, Liderlik davranışları, Liderlik tercihi

Investigation of Leadership Style Preferences of Young Participants in Sports Services in Terms of Different Variables

Abstract

The aim of this research is to examine the leadership style preferences of young participants in sports services in terms of different variables. The sample of the research consists of 105 individuals, 57 women and 48 men, aged 10 and over, who receive training within the scope of youth and sports activities in Niğde. Scanning method was used as a model in the research. A data collection tool consisting of two parts was used for the research. While demographic information was included in the first part, the preference version of the Leadership Scale for Sport: Athlete's Perceptions of Coach's Behaviour, which was developed by Chelladurai and Saleh (1980) and whose validity and reliability study was conducted in Turkish by Tiryaki (2000), was used in the second part. The analysis of the data was made in the SPSS statistical analysis program. Descriptive statistics were used in the analysis of demographic data, and Independent T and Anova tests were used in comparative statistics. As a result of the research, it has been determined that there is no statistically significant difference in sports leadership style preferences in terms of age, gender, education and type of participation in sports.

Keywords: Sports services, Leadership behaviors, Leadership preference

GİRİŞ

Küreselleşen dünyada, spor bir olgu olarak, toplumların sahip oldukları sosyo-ekonomik düzeylere göre farklı gelişimler göstermektedir. Küreselleşmenin gelişmesine neden olan tüketim olgusu kapsamına sporda girmektedir. Daha önce adını bile bilmediğimiz spor branşları ve bu spor branşlarına seyirci ya da katılımcı olarak katılanların sayısı her geçen gün artmaktadır (Ekmekçi, Emekçi ve İrmiş, 2013:92). Spor endüstrisi bu anlamda birçok ülkenin ekonomik olarak gelişmesine önemli derecede katkıda bulunmaktadır (Woon, Lee ve Murray, 2014:125). Spor hizmetleri endüstrisi bir ülkenin ya da bölgenin ekonomik gelişmişlik düzeyini ve spor endüstrisinin olgunluğunu ölçmek için önemli bir semboldür (Liu, Liu ve Liu, 2022:1). Spor endüstrisinde de diğer hizmet endüstrilerinde olduğu gibi farklı ürün ve hizmet sunan birçok örgüt olması nedeniyle yüksek düzeyde bir rekabet yaşanmaktadır (Woon, Lee ve Murray, 2014:125). Hizmet endüstrisi içerisinde spor hizmetleri kendine önemli bir yer edinmiştir. Spor 20. yüzyıldan başlayarak sürekli gelişim gösteren ve büyük kitleleri peşinden sürükleyen önemli bir endüstri haline dönüşmüştür (Yıldız, 2009:2). Spor endüstrisi içerisinde sportif liderlik ve kuramları spor şirketlerinin başarılı ve güçlü bir şekilde büyümesi adına çok önemli bir kullanım alanına sahiptir (Seong, 2021:13). Bu nedenle bu çalışma kapsamında kuramsal olarak kısaca spor hizmetlerine değinilip, sonrasında liderlik ve sporda liderlik kavramları üzerinde durulacaktır.

Hizmet, üreticilerin tüketicilerin kullanımına sundukları sahiplikle neticelenmeyen, soyut olan fayda, faaliyet, performans olarak tanımlanabilir (Kotler ve ark., 1998; Dörtüol, 2014:70). Diğer bir tanıma göre hizmet bir tarafın diğer tarafa sunduğu bir şeye sahiplikle sonuçlanmayan, bir etkinlik ya da fayda olarak da ifade edilmektedir (Sayım ve Aydın, 2011:246). Hizmet üretimde fiziksel yapıdaki destekleyici somut mallar kullanılarak ya da kullanılmadan da hizmete yönelik ürünler geliştirilebilir (Bozpolat, 2019:254). Hizmet yapı olarak incelendiğinde, soyutluk, üretim ve tüketimin eş zamanlı olması, heterojenlik ve dayanıksızlık gibi özelliklere sahip olduğu gözlemlenmiştir (Moeller, 2010:359). Bu özellikler hizmet sektörünün zorluğunu ortaya koymaktadır.

Spor hizmetleri ise bireylerin sportif istek ve ihtiyaçlarına yönelik belirlenmiş bir fiyatla piyasa sürülen herhangi bir sahiplikle neticelenmeyen fayda ve tatmin sağlayan soyut etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Çimen ve Gürbüz, 2007:122). Spor hizmetlerinde ana maksadı spor katılımcılarına spor faaliyetleri ile ilişkili tecrübeler sağlamaktır (Oman, Pepur ve Arneric, 2016:23). Spor hizmetlerinin özelliklerini Çimen ve Gürbüz (2007:123) aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- Spor hizmetleri heterojendir.
- Spor hizmetlerinde üretim ve tüketim eş zamanlıdır.
- Spor hizmetleri yapı olarak dayanıksızdır ve depolanma özellikleri yoktur.
- Spor hizmetleri uzun zamanlı ve etkileşime dayalıdır.
- Spor hizmetleri soyut bir yapıdadır.
- Spor hizmet personelinin ortaya koyduğu ürünü algılayamayabilir.
- Spor hizmetlerinde hizmeti ortaya koyanların yeterliliği çok önemlidir.
- Spor hizmetlerinde maliyet hesaplamada güçlükler yaşanabilir.
- Spor hizmetleri pazara yakın olmalıdır.

Spor hizmetlerinin özellikleri göz önünde bulundurulduğunda yönetsel açıdan oluşabilecek zorluklar için spor hizmetlerinde liderliğin önemli bir ayırt edici unsur olduğu karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda liderlik ve sporda liderlik kavramlarını incelemek faydalı olacaktır.

Liderlik, bir grubun ortak hedefler doğrultusunda hareket ettirebilmek için bireyin grubu etkileme süreci olarak tanımlayabiliriz (Northouse, 2007; Amanchukwu, Stanley ve Ololube, 2015:6). Bu tanımdan liderliğin etkin bir yönetimin şartlarından biri olarak karşımıza çıktığı gözlemlenmektedir (Tokgöz, 2013:39). Diğer bir tanımda liderliğin hedef belirme ile bu hedefi başarılı bir şekilde gerçekleştirmek maksadıyla organize olmuş grup faaliyetlerini etkileme süreci olduğuna değinilmiştir (Bass ve Stodgill, 1990:13). Liderlikle ilgili teoriler klasik ve modern liderlik teorileri şeklinde iki grup halinde incelenmektedir. Klasik liderlik teorileri özellikler yaklaşımı ve davranışsal liderlik yaklaşımlarını kapsarken, modern liderlik yaklaşımları durumsal liderlik yaklaşımları ve alternatif liderlik yaklaşımlarından (karizmatik liderlik, etkileşimci liderlik, dönüşümcü liderlik, tam serbestliği sağlayan liderlik, demokratik liderlik) oluşmaktadır (Genç, 2008:35).

Spor endüstrisindeki liderlik uygulamaları sıradan kurumsal yapıdaki dünyadan farklıdır. Spor endüstrisinin dinamik bir yapıda olmasından dolayı takipçilere rehberlik ve sporculara da öğrenmek için güçlü bir kanal sağlamaya odaklanan liderlik türleri ön plana çıkmaya başlamıştır (Seong, 2021:13). Antrenörlükte liderlik becerisi birçok kaynakta en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (İkizler, 2000; Körük, Biçer ve Donuk, 2003:53). Çünkü spor örgütlerinde hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, spor hizmeti veren personelin bilgisi, birikimi, becerisi, tutumları ve performansı gibi faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Bu da rekabet üstünlüğü açısından fark yaratmaktadır (Howard ve Grompton, 1980; İmamoğlu, 1998:58). Günümüzde sporda liderlik yaklaşımlarıyla ilgili çalışmalar üç kategoriye ayrılmıştır. Bunlardan ilki sporda liderliğin ölçümüne ve çok boyutlu modeline dayanan yaklaşımlar, ikincisi ise spor liderlerinin davranışlarını değerlendirme sistematığı üzerine olan yaklaşımlar ve son olarak da antrenörlerin karar vermede kullandıkları stillerin normatif bir modelini ortaya koyan yaklaşımlardır (Anshel, 2003; Toros ve Duvan, 2011:34). Araştırmalarda sporda liderlik davranışlarını belirlemeye yönelik olarak öne çıkan ölçeğin Spor İçin Liderlik Ölçeği (LSS) olduğu gözlemlenebilir. Chelladurai ve Saleh (1980), sporcuların liderlik için belli davranış tercihlerini, sporcuların koçların sergilemiş oldukları liderlik davranışlarını algılamaları ve koçların kendi liderlik davranışlarını ölçebilmek için Spor İçin Liderlik Ölçeği (Leadership Scale for Sports-LSS)'ni geliştirmişlerdir. Bu ölçek birçok dile çevrilmiş ve yüksek düzeyde psikometrik destek almıştır. LSS'nin eğitici-destekleyici davranış, demokratik davranış, açıklayıcı ve ödüllendirici davranış, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı olmak üzere beş boyutu vardır (Weinberg ve Gould, 2015:212). Bu araştırma kapsamında da bu ölçekten faydalanılmıştır.

Bu kapsamda araştırmanın amacı spor hizmetlerinde katılımcıların sporda liderlik tarzı tercihlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma spor hizmeti veren antrenörlerin hangi liderlik tarzıyla hareket etmesinin katılımcılar tarafından tercih edildiğini ortaya koymasından önemli olacaktır. Bu durumun ortaya konması katılımcıların almış oldukları hizmetten tatmin olmaları açısından da önem arz edecektir. Akademik olarak da Niğde şehrindeki genç katılımcı örneklemini üzerinde çalışılması araştırmayı farklı kılmaktadır.

Araştırma Niğde ilinde gençlik ve spor faaliyetleri kapsamında spor hizmeti alan 10 yaş ve üzeri 105 bireyle sınırlıdır.

Araştırmanın hipotezleri;

Spor hizmeti alan katılımcıların cinsiyet değişkeni açısından sporda liderlik tarzı tercihlerinde farklılıklar vardır.

Spor hizmeti alan katılımcıların yaş değişkeni açısından sporda liderlik tarzı tercihlerinde farklılıklar vardır.

Spor hizmeti alan katılımcıların eğitim değişkeni açısından sporda liderlik tarzı tercihlerinde farklılıklar vardır.

Spor hizmeti alan katılımcıların spora katılım türü değişkeni açısından sporda liderlik tarzı tercihlerinde farklılıklar vardır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada tarama modelli kapsamında nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini Niğde ilinde gençlik ve spor faaliyetleri kapsamında spor hizmeti alan 10 yaş ve üstü, 57 kadın, 48 erkek olmak üzere toplamda 105 birey oluşturmaktadır. Araştırma Niğde ilinde gençlik ve spor faaliyetleri kapsamında spor hizmeti alan 10 yaş ve üzeri 105 bireyle sınırlıdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. İlk bölümde cinsiyet, yaş, eğitim ve spora katılım türü gibi demografik bilgiler yer almıştır. İkinci bölümde ise Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilmiş olan, Tiryaki (2000) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Spor İçin Liderlik Ölçeği (Leadership Scale for Sport: Athlete's Perceptions of Coach's Behaviour) tercih versiyonu kullanılmıştır.

Spor İçin Liderlik Ölçeği

Spor İçin Liderlik Ölçeği (Leadership Scale for Sport: Athlete's Perceptions of Coach's Behaviour) 40 madde ve 5 boyuttan [eğitici ve destekleyici davranış (12madde), demokratik davranış (10 madde), açıklayıcı ve ödüllendirici davranış (7 madde), otokratik davranış (5 madde) ve sosyal destek davranışı (8 madde)] oluşan, 5'li likert tipi (hiçbir zaman=1 ve her zaman=5 arası puanlanan) bir ölçektir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri sonucunda toplam iç tutarlılık katsayısının 0,87 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ölçeğin kullanılabilir olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada istatistikî analizler için SPSS 24 programı kullanılmıştır. Demografik verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Karşılaştırmalı analizlerde veriler normal dağılım gösterdiği için (Skewness, Kurtosis değeri +1,5 ve -1,5 arası olması nedeniyle) Anova ve Independent T testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın demografik verilerinin analizi, spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinin farklı değişkenlere göre karşılaştırılması yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın demografik verilerinin analizi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın demografik verilerinin analizi

Demografik Bilgiler	f	%	Geçerli %
Cinsiyet	Erkek	48	45,7
	Kadın	57	54,3
	Toplam	105	100,0
Yaş	10-13 yaş	24	22,9
	14-16 yaş	45	42,9
	17 yaş ve üstü	36	34,3
	Toplam	105	100,0
Eğitim	İlköğretim	9	8,6
	Orta Öğretim	81	77,1
	Lisans ve üstü	15	14,3
	Toplam	105	100,0
Spor Türü	Takım sporları	75	71,4
	Bireysel sporlar	30	28,6
	Toplam	105	100,0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılanların % 45,7 (n=48)’ sinin erkek, % 54,3 (n=57)’ nün kadın olduğu gözlemlenmiştir. Yaş değişkeni açısından değerlendirildiğinde katılımcıların % 22,9 (n=24)’nün 10-13 yaş aralığında, % 42,9 (n=45)’nün 14-15 yaş aralığında, % 34,3 (n=36)’ nün 17 yaş ve üstünde olduğu tespit edilmiştir. Eğitim değişkeni açısından katılımcıların % 8,6 (n=9)’ sının ilköğretim, % 77,1 (n=81)’ nin orta öğretim, % 14,3 (n=15)’ nün lisans ve üstü eğitim seviyesinde olduğu gözlemlenmiştir. Spor türü değişkenine göre katılımcıların % 71,4 (n=75)’nün takım sporlarına, % 28,6 (n=30)’ sının bireysel sporlara katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması (Independent t testi)

Sporda Liderlik Tarzı	Cinsiyet	n	x	ss	t	df	p
Eğitici ve destekleyici davranış	Erkek	48	51,50	6,33	0,93	103	0,33
	Kadın	57	50,22	7,38			
Demokratik davranış	Erkek	48	42,31	5,75	1,52	103	0,28
	Kadın	57	40,50	6,26			
Pozitif geri bildirim davranışı	Erkek	48	31,12	3,51	1,63	103	0,06
	Kadın	57	29,78	4,63			
Otokratik davranış	Erkek	48	17,43	4,55	1,23	103	0,75
	Kadın	57	16,33	4,58			
Sosyal destek	Erkek	48	30,45	3,40	-0,96	103	0,19
	Kadın	57	31,05	2,91			

Tablo 2 incelendiğinde spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinde (eğitici ve destekleyici davranış, demokratik davranış, pozitif geri bildirim davranışı, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı) cinsiyet değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 3. Spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinin spora katılım türü değişkenine göre karşılaştırılması (Independent t testi)

Sporda Liderlik Tarzı	Spora katılım türü	n	x	ss	t	df	p
Eğitici ve destekleyici davranış	Takım sporları	75	50,34	6,65	-1,08	103	0,92
	Bireysel sporlar	30	51,96	7,53			
Demokratik davranış	Takım sporları	75	41,25	6,00	-0,21	103	0,58
	Bireysel sporlar	30	41,53	6,35			
Açıklayıcı ve ödüllendirici davranış	Takım sporları	75	30,36	4,41	-0,15	103	0,21
	Bireysel sporlar	30	30,50	3,67			
Otokratik davranış	Takım sporları	75	16,62	4,59	-0,74	103	0,85
	Bireysel sporlar	30	17,36	4,58			
Sosyal destek	Takım sporları	75	30,89	3,18	0,57	103	0,67
	Bireysel sporlar	30	30,50	3,09			

Tablo 3 incelendiğinde spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinde (eğitici ve destekleyici davranış, demokratik davranış, pozitif geri bildirim davranışı, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı) spora katılım türü değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4. Spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinin eğitim değişkenine göre karşılaştırılması (Anova testi)

Sporda Liderlik Tarzı	Eğitim	n	x	ss	F	df	p
Eğitici ve destekleyici davranış	İlköğretim	9	49,00	10,80	0,36	2	0,71
	Ortaöğretim	81	50,95	6,54			
	Lisan ve üstü	15	51,13	6,51			
	Toplam	105	50,80	6,92			
Demokratik davranış	İlköğretim	9	43,22	3,96	1,11	2	0,33
	Ortaöğretim	81	41,45	6,25			
	Lisan ve üstü	15	39,53	5,99			
	Toplam	105	41,33	6,07			
Pozitif geri bildirim davranışı	İlköğretim	9	31,00	4,38	0,20	2	0,81
	Ortaöğretim	81	30,25	4,36			
	Lisan ve üstü	15	30,80	3,23			
	Toplam	105	30,40	4,19			
Otokratik davranış	İlköğretim	9	17,22	5,14	0,26	2	0,77
	Ortaöğretim	81	16,93	4,80			
	Lisan ve üstü	15	16,06	2,89			
	Toplam	105	16,83	4,58			
Sosyal destek davranışı	İlköğretim	9	29,22	2,43	1,21	2	0,30
	Ortaöğretim	81	30,92	3,21			
	Lisan ve üstü	15	30,93	3,08			
	Toplam	105	30,78	3,14			

Tablo 4 incelendiğinde spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinde (eğitici ve destekleyici davranış, demokratik davranış, pozitif geri bildirim davranışı, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı) eğitim değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 5. Spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinin yaş değişkenine göre karşılaştırılması (Anova testi)

Spor da Liderlik Tarzı	Yaş	n	x	ss	F	df	p
Eğitici ve destekleyici davranış	10-13 yaş	24	50,08	8,27	0,28	2	0,75
	14-16 yaş	45	50,68	6,51			
	17 yaş ve üstü	36	51,44	6,57			
	Toplam	105	50,80	6,92			
Demokratik davranış	10-13 yaş	24	41,70	4,40	0,58	2	0,55
	14-16 yaş	45	41,84	6,33			
	17 yaş ve üstü	36	40,44	6,72			
	Toplam	105	41,33	6,07			
Pozitif geri bildirim davranışı	10-13 yaş	24	30,70	3,68	0,10	2	0,90
	14-16 yaş	45	30,22	4,67			
	17 yaş ve üstü	36	30,41	3,98			
	Toplam	105	30,40	4,19			
Otokratik davranış	10-13 yaş	24	14,87	3,95	2,96	2	0,06
	14-16 yaş	45	17,44	4,61			
	17 yaş ve üstü	36	17,38	4,68			
	Toplam	105	16,83	4,58			
Sosyal destek davranışı	10-13 yaş	24	31,25	3,40	0,34	2	0,71
	14-16 yaş	45	30,64	3,09			
	17 yaş ve üstü	36	30,63	3,09			
	Toplam	105	30,78	3,14			

5 incelendiğinde spor hizmetleri katılımcılarının sporda liderlik tarzı tercihlerinde (eğitici ve destekleyici davranış, demokratik davranış, pozitif geri bildirim davranışı, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı) yaş değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonucunda spor hizmetleri katılımcılarının liderlik tarzı tercihlerinde (eğitici ve destekleyici davranış, demokratik davranış, pozitif geri bildirim davranışı, otokratik davranış ve sosyal destek davranışı) cinsiyet, spora katılım türü, eğitim ve yaş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir.

Benzer araştırmalarda Kaya ve Zengin (2019) futbolcuların spor için liderlik tercihlerini belirlemeye yönelik olarak yapmış oldukları çalışmalarında katılımcıların yaş durumuna göre Spor İçin Liderlik Ölçeğinin alt boyutlarında anlamlı bir farklılaşma gözlemlenmemişlerdir. Bu

sonuçlar yapılan araştırma ile paralellik göstermektedir. Eğitim değişkeni açısından bakıldığında demokratik davranış ve açıklayıcı ödüllendirici davranış boyutlarında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Bu boyutlarda ki sonuçlar yapılan bu çalışma ile uyuşmamaktadır. Bunun nedeni de örneklem grupların farklılığından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Eskiyecek, Bayazıt ve Sarı (2015) sporcuların tercih edilen liderlik davranışlarının yaş, cinsiyet ve spor dalı değişkenlerine göre incelemiş oldukları çalışmalarında spor dalı değişkeni açısından demokratik, otokratik ve sosyal destek davranış boyutlarından takım sporları lehine anlamlı farklılaşmalar olduğunu gözlemlemişlerdir. Bu boyutlardaki farklılaşmalar yapılan bu çalışma ile benzerlik göstermemektedir. Cinsiyet değişkenine göre karşılaştırmalarında sadece otokratik davranış boyutunda erkekler lehine anlamlı bir farklılaşma tespit etmişlerdir. Bu boyut dışında kalan diğer boyutlarda yapılan bu çalışma ile benzerlik görülmektedir.

Ödemiş ve Karagün (2016) dans sporcuları üzerinde yapmış oldukları çalışmalarında sporda liderlik davranışları tercihleri ile ilgili olarak cinsiyet değişkeni açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma bizim çalışmamıza benzer olarak gözlemlememişlerdir. Yaş değişkeni açısından demokratik davranış ve pozitif geri bildirim davranışı boyutlarında yapılan bu çalışmadan farklı olarak istatistiki anlamlı bir farklılaşma tespit etmişlerdir. Eğitim değişkeni açısından bakıldığında demokratik ve pozitif geri bildirim davranışlarında anlamlı bir farklılaşma olduğu gözlenlenmiştir. Bu boyutlardaki farklılaşma yapılan bu çalışma ile benzerlik göstermemektedir.

Sevil (1997)'de hentbol sporcuları üzerinde yapılan bir araştırmada erkek sporcuların antrenörlerinin kendilerine otokratik lider davranışları sonucunda performanslarının artığını vurgularken, kadın sporcuların aynı liderlik tarzı yaklaşımlarının onların performansını olumsuz etkileyeceğini vurguladıkları görülmektedir. Otokratik liderlik tarzında olan antrenörlerin görevlerini her şeyden üstün tutukları, bununda erkek sporcularda takım performansına olumlu etki yaptığı vurgulanmaktadır. Sonuçta otoriter liderliğin sporcular üzerinde daha etkili olduğu bununda ülke kültüründe aile, okul toplum hayatında devlete geleneksel sayđı ve kararlara bağlılıktan geldiğine yordandığı görülmektedir.

Sonuç olarak; günümüzde özel ya da kamu sektörü sahip oldukları tesis ve imknlara ne kadar iyi olursa olsun bunları kullanacak insan kaynağının yönlendirilmesi, isteklendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda en önemli faktörlerden birinin de bu tesislerde antrenörlük yapacak insan kaynağının yaklaşımlarıdır. Bu yaklaşımlar farklı liderlik davranışları ile karşımıza çıkmaktadır. Spor insan hayatının rutininde kişinin zaman ayırması, emek ve para harcaması ile gerçekleşmektedir. Kişiye spordan uzaklaştıracak birçok eldirici aktivitelerinde varlığı bilinmektedir. Bu sebeple antrenörlerin sporcuları isteklendirecek ve onların aldıkları spor hizmetlerinden keyif alacak şekilde liderlik davranışları sergilemenin özellikle geç yş gruplarında önemli olmaktadır. Bu tarz davranışların sergilenmesi önerilmektedir. Bunun yanı sıra bu konudaki çalışmaların daha büyük ve farklı örneklem gruplarıyla yapılarak spor için liderlik tercihlerinde farklılık olup olmadığına bakılması da akademik olarak önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Amanchukwu, R. N., Stanley, G. J., ve Ololube, N. P. (2015). A review of leadership theories, principles and styles and their relevance to educational management. *Management*, 5, 6-14.
- Anshel, M. H. (2003). *Sport Psychology: From Theory to Practice* (4th edition). San Francisco, CA: Benjamin Cummings.
- Bass, B. M., ve Stogdill R. M. (1990). *Bass & Stogdill's Handbook of Leadership: Theory, Research, and Managerial Applications*. New York: Free Press.
- Bozpolat, C. (2019). *Pazarlama ve sosyoloji: işletme ve toplum ilişkisi*. Bölüm 9: Hizmet pazarlamasına sosyolojik bir bakış, Editör: Mustafa Ünsalan, İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 253-284.
- Chelladurai, P., ve Saleh, S. D. (1980). Dimensions of leader behaviors in sports: Development of a leadership scale. *Journal of Sports Psychology*, 2, 34-45.
- Çimen, Z., ve Gürbüz, B. (2007). *Spor hizmetlerinde toplam kalite yönetimi*. Ankara: Alp Yayınevi.
- Dörtyol, İ. T. (2014). *Hizmet kalitesi ve müşteri değeri*. İstanbul: Beta.
- Ekmekçi, Y. A. D., Ekmekçi, R., ve İrmış, A. (2013). Küreselleşme ve spor endüstrisi. *Pamukkale Journal Of Sports Sciences*, 4, 91-117.
- Eskiyecek, C. G., Bayazıt, B., ve Sarı, İ. (2015). Sporcularda tercih edilen antrenör liderlik davranışlarının yaş, cinsiyet ve spor dalı değişkeni açısından incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 5, 27-42.
- Genç, N. (2008). *Meslek yüksekokulları için yönetim ve organizasyon*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Howard, D. R., ve Grompton, J. L. (1980). *Financing Managing and Marketing Recreation and Park Resources*, Lova: William C Brown Campany Publishers.
- İkizler, C. (2000). *Sporda sosyal bilimler*. İstanbul: Alfa Yayınevi.
- İmamoğlu, F. (1998). Toplam kalite yönetimi anlayışı açısından spor hizmetleri. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 2, 51-62.
- Kaya, E., ve Zengin, S. (2019). Futbolcuların takım antrenörlerinden spor için liderlik beklentilerinin bazı değişkenler açısından belirlenmesi. *Turkish Studies*, 14, 2483-2493.
- Kotler, P., Chandler, P., Gibbs, R., ve McColl, R. (1998). *Marketing in Avustralia, Fourth Edition*. New York: Prentice Hall.
- Körük, E., Biçer, T., ve Donuk, B. (2003). Amatör futbol antrenörlerinin liderlik davranış tipleri kullandıkları motivasyon tekniklerinin belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 11, 53-57.
- Liu, Q., Liu, Y., ve Liu, S. (2022). Application scenarios and promotion strategies of high-quality development of sports service industry empowered by digital technology. *Mathematical Problems in Engineering*, 2022(1416948), 11.
- Northouse, G. (2007). *Leadership theory and practice*. (3rd ed.). Thousand Oak: Sage Publications.

- Oman, B., Pepur, M., ve Arneric, J. (2016). The impact of service quality and sport-team identification on the repurchase intention. *Management*, 21, 19-46.
- Ödemiş, M., ve Karagün, E. (2016). Dans sporcularının algıladıkları ve tercih ettikleri liderlik davranışları. *Journal of Human Sciences*, 13, 5201-5213.
- Sayım, F. ve Aydın, V. (2011). Hizmet sektörü özellikleri ve sistematik olmayan risklerin sektör menkul kıymetler ile etkileşimine dair teorik bir çalışma, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 245-262.
- Seong, D. H. (2021). Sports leadership theories for improving retailservice quality on customer value. *Journal of Distribution Science*, 5, 13-21.
- Sevil, T. (1997). *Sporda liderlik davranışlarının takım başarısı üzerindeki etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tiryaki, Ş. (2000). Spor için liderlik ölçeğinin Türk sporculara uyarlanması çalışması. 6. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım, Ankara, Türkiye.
- Tokgöz, N. (2013). *Yönetim ve organizasyon* (Ed.Koparal C.,Özalp İ.) (1. Baskı). (2. Bölüm). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Toros, T., ve Duvan, A. (2011). Eskrimcilerde algılanan antrenörlük davranışı, kolektif yeterlilik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5, 33-41.
- Voon, B. H., Lee, N., ve Murray, D. (2014). Sports service quality for eventvenues: evidence from Malaysia. *Sports, Business and Management: An International Journal*, 4, 125-141.
- Wienberg, R. S., ve Gould, D. (2015). Spor ve egzersiz psikolojisinin temelleri (Çeviri Ed. Şahin, M. ve Koruç, Z.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldız, S. M. (2009). Spor ve fiziksel etkinlik hizmetleri: geniş bir sınıflama. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 1-10.